

Kongres je v imenu CK KPJ pozdravil član Politbiroja tovariš Milovan Djilas

GOVOR TOVARIŠA MILOVANA DJILASA

Prav tako so tudi zunanje okoliščine silile in silijo našo Partijo, da se hitro lotila preobrazbe Jugoslavije v novo predno državo. Naše partijsko in državno

3. Poročilo o graditvi socializma in ljudske oblasti na Hrvatskem, poročevalac Duško Brkić.

4. Volitev CK KP Hrvatske in revizijske komisije.

Vidite, tovariši in tovarišice! To s
 kratko rečeno okoliščine, na katerih s
 razvija srdita bitka za izpolnitev našeg
 prvega petletnega plana, bitka za prv

V zvezi s tem postaja očitno zelo
važno delo za utrditev in razvoj Ljudsk

V Zagrebu so odkrili več spominskih plošč

Odprta je razstava partijskega tiska

V Umetniškem paviljonu na Zrinjevcu je razstava partijskega tiska, ki prikazuje partijski tisk pred vojno, med narodno osvobodilno borbo in v svobodni domovini. Ilustrirana s stotinami fotografij, prikazuje partijske tehnike in stavbe, kjer so bile tiskarne v času ilegalnega tiska.

fronte na vasi. Tega dela v nobenem primeru ne moremo reducirati niti zamenjati s kulturno aktivnostjo na vasi, ki je sama po sebi izredno važna za dvig vasi, za to, da približamo vas tistemu, kar nastaja pri nas. Partijske organizacije ne morejo zavedati, da je Fronta politična, ne pa kulturna organizacija in da je najpriladnejša oblika za zbiranje kmečkih množic in razvijanje politične aktivnosti na vasi. To je najpriladnejša oblika tistih povezavosti Partije in delovnih kmetov, ki omogoča komunistom, da se učijo od množic, da sprejemajo od njih kritiko, popravljajo svoje napake na njeni osnovi in tako omogočajo zavestno sodelovanje najširših množic v političnem življenju, kljub temu, da ni mogoče zamenjati niti nadomestiti nobenimi ukrepi.

Poudaril sem vprašanje političnega dela na vasi, vprašanje Fronte na vasi kot izredno važno, zlasti zdaj, poleg drugega tudi zato, ker smo pri partijskih organizacijah na Hrvaškem videli in še vidimo v tem pogledu napake in pomanjkljivosti.

Tovariši in tovarišice!

Ko pozdravljam vaš kongres v imenu CK KPJ, bi rad na koncu poudaril, da je Komunistična partija Hrvatske, ustanovljena na iniciativo tovariša Tita, kot da herojske Komunistične partije Jugoslavije v svojem dosedanjem delu dosegla velike uspehe, tako v borbi za osvoboditev hrvatskega naroda izpod okupatorja in mačevsko pavliškevske klike ter v krepitev bratstva Hrvatov in Srbov

»Delegati II. kongresa Komunistične partije Hrvatske so z globokim spoštovanjem in ljubeznijo obiskali Tvoj rojstni kraj in hišo.«

V Kašinski ulici št. 12, so odkrili spominsko ploščo na mali hišici, kjer so se leta 1928, sestajali voditelji naše Partije.

Prav tako je imel v tej hišici estanlek pred drugo svetovno vojno Centralni komite KPJ in so se jih udeleževali Milovan Djilas, Edvard Kardelj in Radomir Končar. Na Markuševачki cesti št. 11, so odkrili spominsko ploščo v spomin na padlega sekretarja CK SKOJ-a, Josipa Debeljaka. Poleg te stavbe je Josip Debeljak v borbi s policijskimi agenti, ki so ga hoteli živega ujeti, umrl herojske smrti.

Mestni komitet KPH za Zagreb je odkril na Pantovčaku 178. spominsko ploščo na zgradbi, kjer je bila proti koncu I. 1928. VIII. partijska konferenca Zagreba. Ta konferenca se je udeležil tudi tov. Tito.

delovanja naše partije, ta razstava prikazuje več tisoč izvodov partijske literature, kar je ob enem bogato gradivo za preučevanje delavskega pokreta ne samo v Hrvatski, temveč po vsej državi.

Razstavo je otvoril Nikola Sekulić, član CK KP.

Hrvatskem, kakor tudi v delu za socialistično graditev. Nobenega dvoma ni, da bo ta vaš kongres nadaljnji velik korak ne samo v borbi za napredek ljudske republike Hrvatske, marveč tudi v borbi ki nas čaka za zgraditev socializma skupni domovini vseh naših narodov Federativni ljudski republiki Jugoslaviji (dolgotrajno ploskanje).

Naš živi II. kongres Komunistične partije Hrvatske! (Dolgotrajno ploskanje).

Naj živi Komunistična partija Hrvatske, hercegovačko-odred Komunistične partije Jugoslavije! (Dolgotrajno ploskanje).

Naj živi naša Komunistična partija
Jugoslavije, ter njen voditelj in organi-
zator tovariš Tito!

Konec govora tovariša Djilasa so sprejeli delegati z navdušenim in dolgočasnim ploskanjem Centralnemu komiteju in tovarišu Titu!

Po govoru tovariša Milovana Djilasa s kongres pozdravili predstavniki CK KP Srbije Slobodan Penezić, predstavnik CK KP Slovenije Ivan Regent, predstavniki CK KP Bosne in Hercegovine Uglješ Danilović, predstavnik CK KP Makedonije Iv. Teleski, predstavnik CK KP Črne gore Savo Brković, v imenu Jugoslovanske armade, generalnajtnik Danilo Lekić v imenu Ljudske fronte Hrvatske Franjo Gaži in v imenu Zveze sindikatov Hrvatske Drago Bogdančić.

Kongres nadaljuje delo.

PRED 29. NOVEMBROM

Doseženi uspehi nam vliivajo vero, da bomo kos vsem nalogam graditve socialističnega gospodarstva

Ena osnovnih nalog petletnega plana je dvigniti našo državo iz njene tehnične in gospodarske zaostalosti. O tem smo že večkrat pisali. Pred vojno smo bili v pogledu industrijskih izdelkov v zelo veliki meri odvisni od inozemstva. Od celokupne naše proizvodnje je samo 45% odpadlo na industrijo in še od tega največ na usnjarsko, tekstilno in prehranbeno (51% celotne industrije), druge pa niso bile za zastojale, težke industrije skoraj nismo imeli. Zato smo v glavnem izvažali v tujino le surovine (rude, les) ter poljedelske proizvode, in le 7% gotovih produktov. Leta 1938 n. pr. smo izvozili 83,7% nakopane antimonove rude, 63,4% železne rude, 74,8% proizvedenega surovega bakra, 93,2% bauksita itd. Te stvari smo v tujini poceni prodajali, za drag denar pa smo morali uvažati izdelke iz teh produktov. Posledica tega je bila, da smo gospodarsko vse bolj propadali, da naši ljudje niso dobili doma zaposlitve in so se morali izseljevati, drugi pa so doma stradali, izjemani od kapitalističnih družb.

Zakaj je bilo pri nas pred vojno tako stanje, katerega dediščino čutimo še danes? Zato, ker so bili na oblasti kapitalisti, ki so gledali, kako iz naše zemlje in našega ljudstva iztisniti čim več. Domači mogotci so se zaradi oziroma osebnih koristi, zaradi dobitka, ki so jim padle z bogato obložene mize, vdajali tujim kapitalističnim družbam, jim prodajali interese svoje zemlje in ljudstva, iz katerega so izšli. Glavne gospodarske pozicije so bile v rokah inozemskih monopolov, ti so bili lastniki naših največjih rudnikov, tovarn, elektrarn itd. Pri nas so imeli svoje koncesije nemški, avstrijski, madžarski, angleški, švedski, francoski, belgijski, švicarski, ameriški in drugi kapitalisti. Jugoslavija je bila polkolonija teh družb, ki jim je prinašala prav tako masne dobičke, kakor na primer afriške kolonije. Ko so n. pr. v letih krize svetovne družbe za pridobivanje bakra začelo ukinitve izplačevanje dividend, jih je družba našega rudnika v Boru še vedno izplačevala. »Samo v letu 1938 je ta rudnik na osnovni kapital v znesku 109 milijonov 314.000 din vrgel 264.171.000 din profita, kar pomeni 242% dobička od celotnega investiranega kapitala« (B. Kidrič). V koncernu vžigalci je bilo na primer 86% tujega kapitala, to je 14.997.000 dinarjev, pa je ta koncern samo v enem letu, to je leta 1940 izvozil 15.421.000 din, ali 103% vloženega kapitala.

Ze iz teh števil vidimo, zakaj je bila Jugoslavija tehnično zaostala država. Interes tujih družb ni bil, da se Jugoslavija gospodarsko dvigne, interes teh družb je bil, da iz njene zaostalosti črpajo dobičke. Skozi dvajset let so n. pr. trobili, da pri nas ni nafte, ker so več zaslužili, če so nam prodajali bencin, petrolej in druge naftne derivate, kakor pa da bi začeli vrtati pri nas. Sheel in Standard Oil sta kupila pri nas koncesije, da kdo drugi ne bi začel vrtati in jih zrinil z našega tržišča. Celotna naša produkcija nafte leta 1933 je znašala 629 ton, medtem ko bo po petletnem planu leta 1951 znašala 450 tisoč ton. Poučen primer nam je tovarna amorfne elektrode na Blejski Dobravi, ki so jo zgradili leta 1917 in je bila edina te vrste na Balkanu. Amorfne elektrode porabljajo v električnih pečeh, kjer tope rude ali izdelujejo karbid. Take elektrode imajo premer do 4 m in so več ton težke. Letna produkcija je znašala 6000 elektrod. To tovarno je kupila družba Siemens v Nemčiji in jo leta 1936 razrušila, da se je tako iznebila konkurence. Po osvojitvi smo v Šibeniku zgradili novo tovarno amorfne elektrode. Tovarna je začela 7. decembra 1947 obratovati in smo se s tem v tem pogledu osamosvojili od inozemstva.

Ena važnih nalog petletnega plana je, da se gospodarsko osamosvojimo od inozemstva ter tako zavarujemo svojo svobodo, ki smo jo tako drago plačali. Zato moramo zgraditi svojo industrijo, tudi tako, ki je pred vojno nismo imeli. Naš petletni plan nam v tem pogledu postavlja velike naloge. V celotni industrijski proizvodnji moramo leta 1951 petkratno preseči predvojno stanje, v proizvodnji električne energije štirikratno, proizvodnjo premoga moramo dvigniti za 272%, proizvodnjo železne rude od 613.000 ton na 1,5 milij. ton itd. Razumljivo je, da so to velike naloge. Mnogi naši nasprotniki doma in v tujini so trdili, da je plan nerealen, da ga ne bomo dosegli. Naše delovno ljudstvo pa je s svojim delom in uspehi, ki jih vsak dan dosega, dokazalo, da je ni težave, ki je ne bi moglo premagati, da plan zanj niso le nedosegljive številke, da je plan realen, ki ga je mogoče ne samo doseči, temveč celo preseči.

Temelj vsega našega napredka je elektrifikacija države. Po izjavi ministra za elektroindustrijo vlade FLRJ Nikole Petroviča gradimo sedaj 22 velikih električnih central. Od teh je prvi agregat na Mariborskem otoku že v pogonu in daje 18.000 KW, ko pa bo elektrarna dograjena v celoti, pa bo dala 54.000 KW (v bivši Jugoslaviji smo v vseh 22 letih zgradili samo dve elektrarni z zmogljivostjo nad 10.000 KW). Prav pri gradnji te elektrarne smo pokazali, kaj zmora naš človek. Ko so Nemci odšli, so vse načrte odnesli s seboj. Naši inženirji so naredili nove načrte brez tujih pomoči. Gradilo je naše gradbeno podjetje. Turbino smo sicer dobili iz tujine, toda montirali smo jo sami, in sicer smo delo končali 106 dni prej kot bi za to potrebovala tujina. Hidromehanična oprema je bila izdelana doma, večinoma z lastnimi silami in v lastnih tovarnah. Za generator smo dobili le nekatere dele iz tujine, potem pa ga je izdelala tovarna »Rade Končar« v Zagrebu. Je pa to največji gene-

rator, ki je bil do sedaj napravljen v srednji Evropi.

Rekli smo že, da že sedaj gradimo 22 hidrocentral, zgradili jih bomo pa še več. Za te hidrocentrale bomo v bodoče večino strojev delali doma. Pri tem bo imel izredno pomembno vlogo naš »Litostroj«, ki bo izdeloval vseh vrst turbine, tudi največje. Pred vojno smo doma izdelovali samo turbine najmanjših dimenzij. Na letošnjem velesejmu v Zagrebu pa je naš »Litostroj« razstavil veliko Peltonovo turbino s 1050 k. s. Razstavil je tudi polnoarmenik, ki jih doslej tudi še nismo delali doma. V bodoče pa bo »Litostroj« delal tudi kroglice ležaje.

Za našo elektrifikacijo je izrednega pomena tovarna električnih strojev »Rade Končar« v Zagrebu. Pred vojno je tu stala majhna baraka za električni material in majhna Siemensova delavnica, kjer so sestavljali majhne električne motorje iz uvoženih delov (da jim je tako treba plačati nižjo ceno). Danes delamo doma tudi dinamo pločevino (jesenice) in lakirano dinamo žico, da delamo električne stroje iz lastnega materiala. Tovarna »Rade Končar« je danes moderen in velik obrat, velika tovarna. Tu delajo električne motorje, generatorje, transformatorje (tudi največje), indukcijske in avtomatične telefone, električne bojlerje za vodo, električna dvigala, instalacijski material itd. Lani so serijsko izdelovali le elektromotorje do 74 k. s., letos tudi največje do 600 k. s.

Temelje naši industrializaciji ustvarjajo tudi naše tovarne težkih orodnih strojev. Ena največjih je tovarna »Ivo Lola Ribar« pri Beogradu, ki jo še grade, kakor naš »Litostroj«. Pred dvema letoma je bil še tam pust močvirnat evet, letos 1. januarja pa je del tovarne že začel obratovati, maja so bili na zagrebškem velesejmu že razstavljeni njeni prvi proizvodi. Največ pozornosti so prizbujale velikanse škarje (40 ton težke) za sekanje jelke do 75 mm debeline in velika frikcijska stiskalnica za stiskanje železa z jakostjo 150 ton pritiska.

Lanskoletni in letošnji zagrebški velesejmi je bil prava revija naših uspehov. Tu so razstavljale tudi druge tovarne orodnih strojev, kot n. pr. »Prvomajskas«, »14. oktobra«, »Jasenica« in druge. Videli smo niz strojev, ki jih sedaj izdelujemo doma, pred vojno pa smo jih morali izključno uvažati, na primer razne gradbene stroje, kot so dobilci, mešalci betona, cestni valjarji, jezi. Izmed drugih strojev je pozornost obiskovalcev privlačeval stroj za rezanje pločevine, stroj za ravnanje pločevine, kladivo na zračni pritisk, stroj za predelovanje konoplje, vsi ti stroji so bili delo domačih konstruktorjev.

Tudi naša avtomobilska industrija je pokazala lep napredek. Pred vojno smo avtomobile izključno uvažali iz inozemstva. Leta 1951. bomo pa že izdelali 6000 avtomobilov letno. Za leta 1945. je tovarna v Rakovici izdelala prvi tovorni avtomobil, pozneje pa se je tej pridružila še tovarna v Teznu, kjer sedaj izdelujejo avtomobile že serijsko. 23. julija letošnjega leta pa so tudi že izdelali prvo motorno kolo, ki je bilo v celoti doma izdelano in iz domačega materiala.

Industrija preciznih izdelkov ne zaostaja za našo težko industrijo. Tu bi imenovali samo tovarno »Elekra« v Kranju, ki že izdeluje niz predmetov, ki smo jih doslej izključno uvažali. Danes izdelujejo tu serijsko kinoprojektorje, električne števec, vrtnalne stroje za rudnike, ventile za gumijaste obrobe in drugo.

Naše kmetijstvo v svojem razvoju še zaostaja za industrijo. Zaostalost našega kmetijstva smo tudi že večkrat poudarili. Ta zaostalost se izraža v nizkem hektarskem donosu, kar je posledica primitivnega obdelovanja, majhne uporabe umetnih gnojil, zaščitnih sredstev, pridobitev moderne agrotehnike sploh. Samo na področju Hrvaške smo pred vojno

ZVEZA KOROŠKIH BORCEV SE JE VKLJUČILA V ZVEZO BORCEV NOB

V nedeljo je bil v Domu sindikatov v Ljubljani izredni občni zbor Zveze koroških borcev iz let 1918—1920 in 1941—1945. Navzoči so bili delegati okrajnih organizacij iz vse Slovenije. Predsednik Lojze Ude je poročal o delu Zveze od zadnjega običnega zbora, tov. Kristjan je podal tajiško, tov. Kump pa blagajniško poročilo. Predsednik tov. Ude je poročal tudi o informativnih razgovorih z Glavnim odborom Zveze borcev NOB zaradi vključitve koroških borcev v to Zvezo.

V imenu Glavnega odbora Zveze borcev je govoril tovariš Primož Franc, ki je orisal cilje, za katere so se borili borci v letih 1918—1920 in 1941—1945. Nakazal je specifične naloge, ki jih bodo imele sekcije koroških borcev v okviru Zveze borcev NOB, prav posebej pa še skupne naloge pri graditvi socializma, katerih izpolnjevanje pomeni hkrati tudi približevanje cilja — združitve neosvojenih Koroške s svobodno domovino.

Delegati so vključitev v Zvezo borcev NOB navdušeno pozdravili. Razpravljali so se o organizacijskih oblikah in o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati člani, vključeni v Zvezo. Pri Glavnem odboru Zveze borcev NOB za Slovenijo bo vodilo posle načelstvo sekcije koroških borcev, prav tako pa bodo pri okrajnih odborih Zveze borcev NOB ustanovljena načelstva. Člani teh sekcij pa so lahko vsi koroški borci iz obeh svetovnih vojn, ki izpolnjujejo pogoje za članstvo Zveze borcev NOB.

Po zaključeni diskusiji so bile volitve. Soglasno so bili v vodstvo sekcije pri Glavnem odboru ZB izvoljeni: Primož Franc, Remec Egon, Mohor Bogo, Druškovič Drago, Smrekar Jože, Pek Anton, Majcen Tončka in Kristjan.

Ob zaključku običnega zbora so poslali pozdravne resolucije maršalu Titu, Izvršnemu odboru OF Slovenije, Pokrajinskemu odboru OF za Slovensko Koroško in Zvezi borcev za Slovensko Koroško v Celovcu.

imeli še 500.000 lesenih plugov, kljub temu pa je industrija v bivši Jugoslaviji dajala letno le 7300 modernih plugov. Leta 1951 pa bomo letno izdelali 68.000 vprežnih plugov, ne vstevši traktorskih. »Več strojev našemu kmetijstvu«, to je naše geslo. V proizvodnji plugov smo že dosegli polovico kapacitete leta 1951., prav tako v mlaticah. Naše tovarne izdelujejo mlaticnice že serijsko, danes izdelujemo že številne kmetijske stroje, ki smo jih prej morali izključno uvažati, na primer ročne in motorne stiskalnice za seno. Začeli smo tudi že zidati tovarno traktorjev.

Vsi ti uspehi, ki smo jih dosegli, so ovrgli pravilico nekaterih, ki so trdili in še trdijo, da naši ljudje niso sposobni, da bi obvladali tehniko. Te trditve se prav posebno postavljajo na laž naši racionalizatorji, izumitelji in inovatorji. Številni stroji, ki jih danes izdelujemo, so konstrukcije naših ljudi. Številne težave smo rešili samo po zaslugi inovatorjev in racionalizatorjev, po zaslugi le-teh smo postali v marsičem neodvisni od inozemstva. Naj omenimo tovariša Dona, ki je izumil recepturo za izdelovanje tesnil, sam konstruiral stroje in danes po njegovi zaslugi dela cela tovarna. V Libovcih so uspeli izdelati iz domače surovine izolatorje, ki vzdrže 1400—1600 kg obtežitve (predpisana obtežitev znaša 1200 kilogramov), v mariborski plinarni so našli domače snov za čiščenje plina. Takih primerov pa bi lahko navedli še sto in sto.

Izredno važno je vprašanje racionalizacij in izrabe domačih virov surovin v naši lokalni industriji, ker je ta danes v prvi vrsti poklicana, da preskrbuje ljudstvo s predmeti široke potrošnje in s tem dviga življenjski standard. Teh stvari danes zelo primanjkuje, ker smo prej večino teh stvari uvažali. V razvijajoči lokalni industriji za proizvodnjo široke potrošnje smo doslej storili še premalo. Vendar smo tudi v tem pogledu že dosegli uspehe. Danes je izdelujemo sanitarne potrebščine, stranišne školjke, instalacijske potrebščine in drugo. Pri tem je važno, da so znala podjetja dobiti surovine na lastnem terenu in tako izrabljajo do sedaj skrite rezerve.

Kako smo mogli doseči tolikšne uspehe? S tem, da je naše ljudstvo pod vodstvom Komunistične partije iztrgalo oblast iz rok korumpirane buržoazije in postavilo svojo ljudsko oblast, ki jo iz dneva v dan utrjuje. Samo pod ljudsko oblastjo morejo velika prirodna bogastva naše zemlje služiti ljudstvu, samo pod tako oblastjo so se moške sprostili velike ustvarjalne sile naših ljudi, ker se zavedajo, da danes ne delajo več za izkoriščevalce, temveč zase in za svoje otroke. V tej zavesti, v nadaljnji krepitvi naše ljudske oblasti in v nadaljnjem vodstvu naše Partije pa je jamstvo za še večje uspehe, za nadaljnji razvoj. Zavedati se namreč moramo, da smo šele na začetku poti.

»ŽIKA« IN »VINOCET« IZPOLNILI PLAN

Pred dnevi smo poročali, da sta mestni podjetji »Alko« in »Pecivo« že v prvih dneh novembra dosegli in preselili letni proizvodni plan. Ta uspeh je vzpodbudil ostala lokalna podjetja živilske proizvodnje k še živahnemu medsebojnemu tekmovanju.

18. novembra je tudi podjetje »Žikac« doseglo svoj letni plan, 20. novembra pa še podjetje »Vinocet« z vsemi svojimi obrati. Oba podjetja sta važna za izboljšanje prehrane delovnega števila. — Zvišala sta proizvodni plan, pristopila k produkciji novih artiklov, izboljševala kakovost in v vztrajno borbo za surovine, izpolnjevanjem delovnih metod in izboljševanjem obratov 41 dni pred rokom dosegla svoj cilj.

Za zboljšanje prehrane v delavsko-nameščenih restavracijah

Pretekli teden je bila v Ljubljani konferenca upravnikov delavsko-nameščenih restavracij z odgovornimi organi družbene prehrane, ki je pokazala na mnoge probleme teh novo ustanovljenih restavracij.

V Sloveniji je družbena prehrana na kaj nizki stopnji. Tudi novo ustanovljene delavsko-nameščenke restavracije niso prehrano delovnih ljudi še dovolj izboljšale. Vzroki so: malomaren odnos posameznih vodstev do restavracij, neinicijativnost upravnikov restavracij, predvsem pa slaba organizacija.

Povezanost upravnikov restavracij z odgovornimi organi družbene prehrane na MLO je bila formalnost in še to le tedaj, če so potrebovali prehranske artikle. Niso pa iskali tehničnih in organizacijskih nasvetov. Prav tako niso upravniki podjetij izmenjavali medsebojnih izkušenj. Redki so primeri v Ljubljani, da bi abonenti na sestanku dajali nove predloge za izboljšanje.

Iz teh pomanjkljivosti in nepravilnosti, ki jih je ugotovila zvezna kontrolna komisija, je razvidno, da se niti upravniki restavracij, niti osebje niso dovolj seznanili z zvezno uredbo o poslovanju restavracij, niti o dolžnostih uslužbencev. Napake, ki izvirajo iz pomanjkljive razlage uredbe so predvsem v delitvi premajhnih količin obrokov in v preračunavanju obrokov v kalorije. Marsikje preračunavajo kalorično vrednost obrokov celo skupno z odpadki, kar gre seveda na škodo abonentov. Upravičeno so torej pritožbe abonentov, da dobivajo premajhne obroke. V tobačni tovarni so dobivali 200 gramov kruha in 15 gr masločob, manj kot predpisuje uredba, manjše obroke kruha pa so dajali tudi v restavraciji »Ljudske pravice«.

Izgovori upravnikov, da ostalo moko uporabijo za zaprke, ne drži in bi bilo tudi nepravilno. Če morda posamezni upravniki hočejo delati zaloge — na škodo abonentov, je znamenje, da ne poznajo uredbe. Tem bolj je potrebna za to kolektivna kontrola in budnost abonentov samih. Predvsem pa mora biti tu zainteresirano vodstvo podjetja in sindikalna podružnica. Saj bo prav z izboljšano preskrbo v restavracijah dana delovnemu kolektivu v podjetju nova možnost, da bodo dosegli še večje delovne uspehe.

S tem v zvezi je tudi evidenca o izdanih in porabljenih količinah hrane, ki je več ali manj v vseh restavracijah pomanjkljiva. Redki so primeri, da bi dnevene potrebe za kuhanje, ki jih navede glavna kuharica, pregledala in podpisala upravniki in ekonom. Tako kuharica ne ve, če ji skladiščnik izda točno stehatano količino, upravniki pa kasneje ne more kontrolirati, če je kuharica tudi vso odmerjeno količino skuhala oziroma, če resnično potrebuje zahtevano blago za kuhanje ali če ima obrok fisticga dne dovolj kalorične vrednosti. Tako nepravilno izdajanje hrane za kuhanje so imeli v restavraciji ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo, kjer so iz skladišča izdajali brez pismenega nakazila, sprejem pa

tudi ni bil podpisan. Zaradi takega nekontroliranega izdajanja hrane nastanejo v skladiščih presežki ali pa manjki. Tako je v petih dneh v restavraciji »Na-Mac« nastalo za 5 kg sladkorja presežka. V restavraciji »Gradiš-Litostroj« je kontrola ugotovila po kartoteki 44 kilogramov mesa, v skladišču pa imenovane količine niso imele. V restavraciji tobačne tovarne pa bi po kartoteki morali imeti 7 kg masločob, zaloga pa je znašala 20 kg.

Zvezna kontrola, ki je pregledala le nekaj restavracij v Ljubljani, je ugotovila nepravilnosti tudi pri odvzemu živiliških nakazil. Predpisi določajo, da mora vsaka restavracija do petega v mesecu zbrati odrezke živiliških nakazil, tega roka pa se na splošno nikjer ne drži. V restavraciji tobačne tovarne niso imeli vseh odrezkov še do 19. t. m., zato so si potrebnost artikle izposojevali v industrijskem magazinu. Upravniki restavracij »Na-Mac« pa je sladkor kupoval v prosti prodaji, četudi je imel odrezke. Oba načina poslovanja sta proti uredbi, kar zopet dokazuje, da jim zvezna uredba ni osnova za poslovanje.

Istočasno pa so v mnogih restavracijah premalo pazili na zadostna in suha skladišča. — Tudi shranjevanje ozimnic, predvsem zelja, čebule in krompirja, niso posvetili dovolj pozornosti. V restavraciji RLO Rakovnik-Vič so krompir shranili v kleti, kjer ga je talna voda zalila.

Vljudnost pri serviranju je po naših delavsko-nameščenih restavracijah še zelo pomanjkljiva. Upravniki o tem s svojim osebjem vs. premalo razpravljajo.

Marsikje so upravniki restavracij pritožujejo, da nimajo dovolj krožnikov, knjev in jedilnega pribora. Res je, da je za majhnim številom posode težje servirati. Zato bodo morali vsi kakor odgovorni organi množične prehrane pri MLO v Ljubljani hitreje reševati prošnje posameznih restavracij za nabavo nove posode. Na drugi strani pa so v marsikaterih restavracijah neizkoriščeni stroji za mletje mesa, drobtin in podobno. Z manjšimi popravili bi popravljene stroje s pridom uporabljali namesto dosedanjega ročnega dela. Podobno je z razno steklenino, katero niso znali izkoristiti za konserviranje zelenjave. Večja inicijativnost upravnikov — in marsikateri težave bodo odpravljene.

Četudi uredba o poslovanju restavracij predpisuje, da mora upravniki biti navzoči pri delitvi hrane, se tega skoraj nikjer ne drže. Prav tako nimajo izobesjenih jedilnih listov in določenega delovnega časa v restavracijah.

Da se izboljšajo dosedanje delavsko-nameščenke restavracije je nujno opraviti vse pomanjkljivosti in napake, ter tehnično in kulturno dvigniti poslovanje v njih. Tako bodo odpadale kritike s strani abonentov, restavracije pa bodo ustrezale pravemu namenu, kot ga zaslužijo delovni ljudje v državi socialistične graditve.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Iznajditelj je omogočil izdelavo močnih žarnic v domači tovarni. Tovarna »Tesla« je začela izdelovati tudi najmočnejše žarnice. Ker ji je pa primanjlovala uvoženih sestavnih delov, je kazalo, da ne bodo mogli do konca leta izpolniti proizvodne naloge. Kovinar S. Belušič pa je odkril način izdelovanja delov za grla žarnic; te dele smo morali doslej uvažati. Z Belušičevim iznajdbo je omogočena neovirana produkcija močnih žarnic.

Zadnja dela na progi Sabac—Banja Koviljača. Do 8. t. m. so že končali 80 odstotkov zemljiških del. Zgradili so tudi že vse mostove in propuste. V nasip so vdelali 288.000 kub. m zemlje in drugega materiala. Pri delu množično pomagajo prebivalstvo, ki je organizirano v delovne brigade. Brigade iz mačvanskega okraja so opravile že nad 307.000 delovnih ur.

Se ena nova proga. V treh mesecih so zgradili 3 km dolgo progo Kladanj—Bukovica na jugu od Banovice. Nova proga ima velik gospodarski pomen, ker omogoča prevoz lesa iz Bukovice, ki je v središču bogatih gozdov. Proga je bila 31. oktobra izročena prometu.

V Ljubliji bodo zgradili veliko rudarsko naselje. Ob rudniku v Ljubliji bodo do konca petletke zgradili veliko

naselje ob devetih stanovanjskih hišah, kjer že stanuje več sto članov rudarskih družin. Zda gradijo tri večje hiše. V Ljubliji so tudi zgradili velik kulturni dom. Nadalje gradijo restavracijo za 400 ljudi.

Skopje je letos dvakrat zmagoval v medmestnem tekmovanju. Izvršni odbor ljudske fronte Jugoslavije podeljuje vsake dva meseca prehodno zastavo mestu, ki doseže najboljši uspeh med tekmovanjem. Letos so tekmovala glavna mesta: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Sarajevo in Skopje. V zadnjih dveh mesecih je zmagoval Skopje in si tako letos že drugič priborilo prehodno zastavo. Pri prostovolnem delu je sodelovalo 95% članov OF. Vrednost prostovoljnega dela znaša nad 8 milijonov dinarjev.

V Bosni gradijo tovarno za izdelovanje zložljivih lesenih hiš. Zidati so jo začeli pred nekaj meseci. Dosedanja dela niso dovolj hitro napredovala, ker niso dobro uredili pošiljanja gradiva.

V Slovenskem Primorju in Istri morajo letos pogostiti in meliorirati 2000 ha goščav in grmičevnatega zemljišča. Velika zemljišča meliorirajo v puljskem in bužetskem okraju. Na gori Učki bodo zavarovali pogozdene goščave s posebnimi gozdni pasovi.

Težka železniška nesreča

Ljubljana, 22. novembra. V nedeljo 21. t. m. sta trčila na progi Ljubljana—Zidani most, tik na mostu čez Ljubljanico pri Zalogu, osebni in tovorni vlak. Do nesreče je prišlo takole: Osebni vlak št. 627, ki vozi iz Ljubljane ob 12.45 do namembne postaje Litija, in tovorni vlak št. 650, ki je odpejal iz Zidanega mosta ob 10.42, bi se morala srečati blizu železniškega mostu pri Zalogu, za kar so bili varnostni signali in kretnice pripravljene.

Strojevodja tovornega vlaka pa je delno zaradi goste megle in nepredvidnosti prežl signalne znake ter zavozil z brzino 25 km na uro na progo, po kateri je istočasno vozil osebni vlak iz Zaloge proti Lazam. To brzino je tovorni vlak obdržal še celo na mostu ob času trčenja, kjer bi že zaradi samega mostu smel voziti z brzino največ 10 km na uro. Karjač tovornega vlaka, ki je prvi zapazil, da sta s strojevodjo prežla signal »Stoj«, ni opozoril na to strojevodje, čeprav mu je bil tudi teren dobro poznan. Ko je zapazil bližajočo se nevar-

nost, je namesto rešitvenih ukrepov skočil iz drvečnega vlaka, nakar mu je sledilo še ostalo osebje.

Osebni vlak je vozil s pravilno brzino in jo je na mostu tudi zmanjšal na minimum. Ob usodnem trčenju obeh lokomotiv je silovit sunek vrgel s tira prva dva vagona osebnega vlaka, ki sta padla v vodo. Vagoni osebnega vlaka, ki sta padla v vodo, niso bili popolnoma poškodovani osem natovaljenih vagonov, katerih tovor se je večinoma rešil.

Nesreča je zahtevala na licu mesta dve smrtni žrtvi, eden pa je podlegel poškodbam v bolnišnici. Po dosedanjih podatkih je bilo 22 oseb teže in lažje poškodovanih, od katerih jih je nekaj že zapustilo bolnišnico. Reševalci, ki so bili zapustili bolnišnico, so zelo požrtvovalno reševali ranjence in v vodi levočih vagonov, ne ozirajo se na svojo lastno življenjsko nevarnost, čeprav je bila voda izredno visoka in deroča.

O vzrokih in krivdi te nesreče vodijo oblasti preiskavo.

Frontne brigade - nov vir delovne sile in šola novih kadrov

Plenum Glavnega odbora OF Slovenije, ki je zasedel pred dobrim mesecem v Ljubljani, je postavil pred frontne organizacije kot eno najpomembnejših nalog nadaljnje stopnjevanje naporov za izvedbo petletnega plana. V zvezi s tem je plenum zlasti poudaril dve važni nalogi, ki stojita pred OF: pomoč upravnim za delovno silo za čim uspešnejšo mobilizacijo delovne sile in ustanavljanje čim večjega števila frontovskih brigad za pomoč v gospodarstvu. Plenum je posebej poudaril važnost ustanavljanja teh brigad kot nove oblike pomoči OF tistim panogam našega gospodarstva, kjer je plan v zaostanku. Ta naloga je izredno važna sedaj v zimskem času, ko so sezonska dela v glavnem opravljena in so večje možnosti vključevanja v brigade zlasti kmečkega prebivalstva.

Z ustanavljanjem posebnih brigad OF so začeli v nekaterih ljudskih republikah že mnogo prej kakor pri nas in dosegli v tem pogledu tudi sorazmerno večje uspehe. V LR Srbiji n. pr. so začeli ustanavljati posebne brigade že v poznem poletju in so te brigade sodelovale pri useh večjih delih republikanskega in zveznega značaja, v zadnjem času pa delajo tudi v rudnikih. Dosedaj so bile posebne brigade v LR Srbiji mobilizirane v treh izmenah in so zajele okrog 50.000 frontovcev.

Ljudska fronta Srbije je pri ustanavljanju teh brigad dosegla velike uspehe predvsem zato, ker je vso akcijo politično dobro pripravila. Organi Fronte so poskrbeli na terenu za pravilno tolmačenje pomena teh brigad pri izpolnjevanju planskih nalog, hkrati pa razložili ljudstvu delovne pogoje in notranje življenje brigadirjev. Ob vsestranski pomoči Fronte so brigade dosegle velike uspehe, visoko presegale delovne norme ter se vidno doigale na političnem, kulturno-prosvetnem in strokovnem sektorju. Podobne uspehe so dosegle organizacije LF tudi v LR Bolnisi in Hercegovini, kjer so organizirali samo v enem mesecu 216 brigad, LR Makedoniji ter LR Hrvaški, kjer dela že 70 posebnih brigad z 14.000 člani Fronte.

Analiza dosedanjega dela pri ustanavljanju posebnih brigad OF v LR Sloveniji ne pokaže tako zadovoljivih rezultatov. Čeprav so pri nas nekateri okrajji dosegli lepe uspehe pri mobilizaciji delovne sile za posebne brigade, je vendar večina okrajev vzela vso stvar preveč šablonsko in papirnato. Tako so v nekaterih okrajih okoliščnosti IOOF avtomatično poslali naprej na krajevne odbore, ne da bi poskrbeli za to, da bodo krajevni odbori Fronte razložili ljudstvu pomen ustanavljanja brigad in ga tako mobilizirali za akcijo.

Za poštenost akcije ustanavljanja posebnih brigad OF na terenu so te dni ustanovili pri IOOF poseben štab, v katerem so zastopniki množičnih organizacij ter ministrstvo za delo in promet. Prav tako bodo ustanovili podobne štabe tudi na okrajnih ljudskih odborih, v katerih bodo sodelovali organizacijski sekretarji OF, zastopniki organizacij Zveze borcev, žena in mladine ter predstavniki odbora za delo. Poslovne zveze in prosvetni odseki. — Okrajni štabi bodo morali takoj izdelati plan za organizacijo brigad in tukaj zastopati stik z onimi podjetji in tovarnami, ki bi prišle v poštev za zaposlitev brigad. Delo s posebnimi brigadami seveda ne sme ostati samo na članih štaba, temveč se mora preko njih prenašati na vse množične organizacije, ki rešujejo to nalogo. Edino ta način kolektivne skrbi in odgovornosti za posebne brigade bo pripomogel k zadovoljivemu in večjemu uspehu.

Okrajni štabi morajo pri svojem delu zlasti upoštevati dosedanje izkušnje, uspehe in napake pri delu s po-

sebnimi brigadami. Naj napedemo samo primer okraja Dolnje Lendave:

Okraj Dolnje Lendave je bil med prvimi v naši republici, kjer so ustanovili posebno brigado OF. Ta brigada, ki šteje danes okrog 80 ljudi, je bila dodeljena podjetju »Proizvodnja nafte«. Ob prihodu na delo so ugotovili, da je pripravljeno za brigado le 40 stanovanj, prav tako pa je bila neredna tudi prehrana. Med drugim niso brigadirji en dan dobili kruha. Ta primer kaže, da se podjetje ni v zadostni meri poborilo za življenjske pogoje brigadirjev, da si bilo pravočasno obveščeno o njihovem prihodu. To nepravilno postopanje je imelo za posledico malodušnost brigadirjev in so nekateri celo hoteli zapustiti brigado. Poleg tega se uprava podjetja celih 14 dni ni brigala za sklenitev delovne pogodbe, čeprav se dobro poznala uredba o delovnih odnosih in čeprav sta organizacija OF in uprava za delovno silo na okraju večkrat intervenirali.

Za uspešno delovanje posebnih brigad leži torej velika odgovornost tudi na podjetjih in tovarnah, kamor so te brigade dodeljene. Poleg zagotovitve življenjskih pogojev so uprave podjetij in sindikalne podružnice dolžne skrbeti tudi za strokovno usposabljanje brigadirjev, za sklenitev delovne pogodbe itd. Uprave podjetij in sindikalne podružnice morajo skrbeti, da se brigada seznani s proizvodnim planom podjetja, z načinom in pogoji dela, da se organizira tekmovanje itd. Po drugi strani mora štab brigade skrbeti, da se na brigadirnih sestankih prediskutirajo vsi ti problemi, opozastijo popolno koordinacijo s podjetjem glede postavljanja norm, tehničnih pogojev dela itd., ter skrbeti za politično in kulturno prosvetno delo v brigadi. Tem brigadam pa morajo posvečati tudi organizacije OF na terenu vso pozornost.

Na podeželju bodo te brigade v glavnem zajele kmečke delavce, male in srednje kmete, ki v zimskem času niso polno zaposleni doma. Ti ljudje bodo v teh brigadah imeli več možnosti za kulturno prosvetno in politično doigavanje ter za strokovno izobraževanje v posebnih tečajih. Brigade bodo predstavljale zanje nov kolektiven način življenja. Ko se bodo obogatili z izkušnjami in ornilom domov, bodo lahko mnogo koristili pri nadaljnji politizaciji in napredku naše vasi. Po drugi strani pa bodo marsikateri med njimi imeli možnost in priliko, da ostanejo stalno v produkciji in tako povečajo število našega strokovnega kadra v borbi za plan. V posebnih brigadah bo zlasti prišla do izraza povezanost delavcev in kmetov, saj bodo te brigade delale po večini v tovarnah in podjetjih in imele bogato priliko, da se seznajajo z delom, težavami in problemi našega delavstva.

V mestu bodo prišli v poštev za vključitev v posebne brigade predvsem upokojeanci, gospodinjice in drugi, ki bodo lahko poleg svojega rednega dela žrtvovali še nekaj ur dnevo za delo v posebnih brigadah za pomoč v produkciji. Razumljivo je, da bo organizacija teh brigad in način notranjega življenja drugačen kot v brigadah, ki se ustanavljajo na podeželju. Dober primer pomoči frontne organizacije pri formiranju posebnih brigad v mestu je primer rajonskega odbora OF Moste. V tem rajonu so aktivisti OF na dobro pripravljene sestankih razložili ljudstvu težave, s katerimi se borijo naši delovni kolektivi. Že prvi dan se je prijavilo 95 frontovcev, od katerih so nekateri že nekaj dni nato odšli v tovarno.

Organizacije OF na terenu bodo pri mobilizaciji delovne sile za posebne brigade brez dvoma naletele na vrsto težav in ovir. Vključevanje malih in srednjih kmetov v posebne brigade bo-

Stavka francoskih rudarjev je razgalila desne socialiste — pristaše ameriškega imperializma — kot izdajalce republike

je rekel na tiskovni konferenci v Moskvi glavni urednik pariškega lista »Vie Ouvrière«

Moskva, 22. nov. (Tass). V redakciji »Trud« je bila tiskovna konferenca, na kateri je govoril glavni urednik francoskega lista »Vie Ouvrière« Fernand Leruche o svojih vtisih s potovanja po Sovjetski zvezi. Med svojim bivanjem v Sovjetski zvezi, je dejal Leruche, sem imel možnost prepričati se znova, da koraka sovjetske države s varnimi koraki v komunizem. Spoznal sem, da je osnovna poteza, značilna za ljudi socialistične države, njihova zavest, da delajo zase, da so popolnoma gospodarji svojega življenja. Tu je izvor njihove brezmejnne ljubezni do socialistične domovine.

Medtem ko je v zadnjem letu kupna moč francoskega delavca zelo padla, ker so z mezde zmanjšale, cene izdelkov pa neprestano naraščajo, pa se je kupna moč sovjetskega rublja dvignila. Francosko ljudstvo v občudovanjem spremlja uspehe Sovjetske zveze in vidi v njej edinega ter doslednega zaščitnika mira. Francosko ljudstvo ne bo šlo nikoli za Blumom, Julesom Mochom, De Gaullem in Jouhauxom, ki izpolnjujejo voljo ameriškega imperializma in skušajo pahniti Francijo v novo vojno. Leruche je dejal, da se ne bo francosko ljudstvo nikoli bojevalo proti Sovjetski zvezi.

V odgovoru na vprašanje novinarjev o pomenu stavke francoskih rudarjev je Leruche dejal: Stavka je dokazala, da se delavski razred Francije ne more pomiriti s političnim, socialneokonomskim in drugim suženjstvom, ki mu ga vsiljujejo. Stavka je tudi pokazala, da je med srednjimi razredi in delavskim razredom ozka povezanost. Bil sem priča, ko so dajali predstavniški kmetov in inteligence rudarjem denarno pomoč.

Prav tako je stavka razgalila desne socialiste, pristaše ameriškega imperializma kot izdajalce republike. Odgovor vlade in desnih socialistov na rudarsko stavko, ki je izraz volje francoskega ljudstva, je dal našemu ljudstvu pravico imenovati Marshallov narč in vso politiko ameriških imperialistov v Franciji »drugo okupacijo«. Stavka je pokazala, da je borba za kruh neločljivo povezana s splošno borbo za svobodo in narodno neodvisnost francoskega ljudstva.

do ovirali na vasi predvsem kulaki, reakcionarna duhovščina, razlašeni trgovci in podobno, ki se razumljivo bojujejo, da bi se ti ljudje v posebnih brigadah nekaj naučili in da bi obrnili z novim revolucionarnim poletom pomagali pri gradnji zadržnih domov in pri splošni socialistični preobrazbi vasi. Take elemente, ki bi hoteli to novo akcijo porabiti za razbijanje enotnosti OF na vasi, je treba zavržati. Razpored brigad bo določal okrajni štab sporazumno z odsekom za delovno silo, in sicer bodo brigade zaposlene v glavnem v onih krajih, kjer so bile mobilizirane. Izjema bosta tvorili verjetno le Prekmurje in Krško, kjer je industrija manj razvita in bo delovna sila iz teh okrajev v pomoč onim okrajem, kjer je občutno primanjkuje.

Akcija za formiranje posebnih brigad OF je sedaj v polnem teku in predstavlja trenutno eno najpomembnejših nalog OF in ostalih množičnih organizacij. Tej akciji morajo nuditi partijske organizacije na vasi in v mestu vso pomoč. Visoka delovna zapest, ki jo je pokazalo naše delovno ljudstvo v dosednji borbi za izpolnitev planskih nalog, in visoki patriotizem našega ljudstva predstavljata brez dvoma trdno garancijo, da bo akcija za ustanavljanje posebnih brigad OF tudi v naši republici uspešno izvedena.

»KNJIŽEVNOST«

Oktohrska številka Književnosti prinaša uvodoma Manifest kongresa intelektualcev v Wrocławu, ki mu sledi prav tako kongresu posvečen članek Ilije Ehrenburga Ob 120. obletnici rojstva Leva Tostojca piše izčrpno in pregledno o njegovem pomenu V. Gligorič.

Povest iz starega Beograda od B. Kovačevića »Esnafski ljudi« je zgodba o velikih trgovskih hiši s strogo začrtanim lišnim redom, ki določa moralo in odmerja odnose do okolice, »mušterije«, vse v procvit trgovine. Studija Ota Bihač-Merina o Lesagu in njegovem Gil-Blašu prikazuje v napredni luči francoskega pripovednika, ki je že v prvi polovici osemnajstega stoletja kazal v svojih delih na glavni motiv in gibal kapitalizma, na denar, oziroma moč denarja. Na dogodke v kulturnem svetu se je zlasti odzval E. Finzi: tako ocenjuje gledališki komad S. Kulenovića »Večera«, nekakšno tragikomedijo, ki jo je izzvala reakcija pri nas, poročila o povestih ruskega satirika S. Ščedrina, ki so izšle pred kratkim v založbi zagrebške »Kulture«, dalje o mednarodnem zborovanju umetnikov v Ženevi, po ruski studiji povzema razvojno pot filmskega umetnika Chaplina in še odklanja igro J. Gregorića »Težka pot starega Mihala«. Med pregledom novoziskanih knjig ocenjuje Z. Mišić zgodbe E. Koša »V ognju«, D. B. se ustavlja ob Matavuljevih zgodbah »Iz beograjskega življenja«, K. pa ob knjigah in publikacijah, ki so izšle ob lanskem proslavi Vuka Karadžića. Od revij beremo o prvi številki »Muzejev«, ki so jo pričeli izdajati muzejski delavci v LR Srbiji.

Izjava maršala Sokolovskega o berlinskem vprašanju Angleška komanda je onemogočevala sporazumno rešitev berlinskega vprašanja na podlagi direktive štirih vlad z dne 30. avgusta

Berlin, 22. nov. (Tanjug). Vrhovni komandant sovjetske okupacijske cone Nemčije maršal Sokolovski je dal zastopnikom tiska izjavo v zvezi z »berlinskim vprašanjem«. V izjavi je med drugim rečeno:

Odgovor angleške vlade na pismo predsednika tretjega zasedanja Generalne skupščine OZN g. Evatta in generalnega tajnika OZN g. Trygve Liea o berlinskem vprašanju vsebuje neutemeljeno trditve, da so bila pogajanja med štirimi vrhovnimi komandanti v Berlinu letos v septembru minirana zato, ker sovjetska vlada ni poslala svojemu vrhovnemu komandantu v Berlinu nobenih navodil v skladu s sporazumom, doseženim med predstavniki zapadnih držav in Stalinom. Ta trditve demantira splošno znana dejstva. Sovjetski vrhovni komandant je dejansko imel tako direktivo štirih vlad z dne 30. avgusta, kakor tudi vsa druga navodila svoje vlade, ki so bila potrebna za pozitivno rešitev berlinskega vprašanja ob lojalnem upoštevanju interesov vseh udeležencev.

Stališče sovjetske komande ob pogajanjih o Berlinu, je nadaljeval Sokolovski, je bilo odkrito in čestno prikazano vsemu svetu v izjavi sovjetske komande z dne 20. oktobra, ki je doslej edini dokumentarni prikaz berlinskih pogajanj. Na drugi strani je znatljivo, da angleška vlada sploh ni vključila v tako imenovano Belo knjigo predlogov angleškega vrhovnega komandanta v Berlinu o finančnih in drugih vprašanjih, in sicer zato ne, ker se predlogi angleške komande v Berlinu zelo oddaljujejo od načela direktive štirih vlad z dne 30. avgusta, kar še enkrat dokazuje, da angleška komanda v Berlinu ni težila za sporazumom na bazi direktive z dne 30. avgusta, čeprav je le-to podpisal tudi predstavnik angleške vlade. Iz tega je razvidno, kako neutemeljeni so poskusi

angleške vlade, da bi opravičila svoje stališče v vprašanju Berlina s tem, da si izmišlja najrazličnejše bajke o sovjetskimi komandi v Nemčiji.

Ugotoviti je treba, je rekel Sokolovski, da je največje zlo v stališču zapadnih držav do berlinskega vprašanja dejstvo, da pri reševanju denarnega vprašanja v Berlinu sploh neupoštevajo interesov sovjetske okupacijske cone Nemčije. Toda v direktivi štirih vlad z dne 30. avgusta je nedvoumno rečeno: »Štirim vrhovnim komandantom se naroča, naj predvidijo zadostne garancije, da se prepreči, da bi z uporabo marke sovjetske cone v Berlinu nastale kakršne koli ovire v denarnem obtoku sovjetske okupacijske cone ali kršitve stabilnosti valute sovjetske cone.« Če bi pokazali dovolj razumevanja za potrebo, da se ohrani to načelo, bi bila vsa ostala vprašanja lahko rešena.

Maršal Sokolovski je potem poudaril, da zapadne okupacijske države nečesto razumeti ali baje ne morejo razumeti, da sovjetska vojaška uprava ne bi uvedla omejitev na prometnih žilah med Berlinom in zapadnimi okupacijskimi conami, če bi separatna denarna reforma v Zapadni Nemčiji in uvedba druge valute v zapadnih sektorjih Berlina zares ne ogrozili gospodarstva sovjetske cone. Ni treba ponavljati, da si je sovjetska stran nenehoma prizadevala, da bi se berlinsko vprašanje pozitivno rešilo ob upoštevanju medsebojnih interesov in obstoječega mednarodnega sporazuma. To dokazuje tako odgovor sovjetske vlade z dne 16. novembra na pismo gospodov Evatta in Trygve Liea, kakor tudi pozitivno stališče šefa sovjetske delegacije na Generalni skupščini OZN v Parizu do prizadevanj za posredovanje predsednika Varnostnega sveta gospoda Bramuglie.

Na vsem bojišču pred Nankingom imajo iniciativno sile narodnoosvobodilne armade

Nanking, 22. nov. (Tanjug). Po poročilu AFP priznavajo nankinški vojaški krogi, da je položaj zelo resen. Ti krogi so zlasti zaskrbljeni zaradi prihoda novih oddelkov narodnoosvobodilne armade na lunghajsko fronto, vzhodno od Hsuehoua kakor tudi zaradi velikih koncentracij narodnoosvobodilnih čot pri Sufsienu. Tuj vojski opazovalci v Nankingu trdijo, da je položaj za Kuomintangovo armado toliko kritičnejši, ker je bil del njenih sil pri Hsuehou razbit, tako da so jih sile narodnoosvobodilne armade obkolile in pustile za seboj. Ti opazovalci izjavljajo, da imajo iniciativno na vsem bojišču pred Nankingom, ki poteka skozi severni Kiangsu in severozapadni Anhvej, sile narodnoosvobodilne armade.

Še bolj pa so utrdila položaje narodnoosvobodilne armade na omejenem bojišču močna ojačenja, ki so prišla iz južnega Šantunga. Položaje na

desnem krilu te fronte so okrepili z utrditvijo položajev narodnoosvobodilne armade v trikotu, ki ga tvorijo Rumena reka in njena dva pritoka. Zaradi uspehov narodnoosvobodilne armade Kitajske se je razširila vzemirjenost tudi v najjužnejših delih pokrajin Tijangsu.

Po Reuterjevem poročilu grade Kuomintangovi voditelji mrzlično obrambne utrdbе okrog Šanghaja, v mestu samem pa izdajajo surove ukrepe, ker se boje uprta Šanghajskih delavcev. Po teh ukrepih, ki jih nankinška vlada imenuje »zimske varnostne ukrepe«, so določene preiskave prebivalcev na vseh železniških postajah, v pristaniščih in na cestah. Dalje so prepovedana zborovanja in stavke. »Zimski varnostni ukrepi« določajo tudi borbo proti partizanskim oddelkom, ki operirajo na kuomintangovskem ozemlju zapadno od Šanghaja.

Enote grške demokratične armade vdrele v Dafni

Atene, 22. nov. (Tanjug). Radijska postaja Svobodne Grčije poroča, da so napadli oddelki demokratične armade pomoč med 16. in 17. novembrom monarhofašistične sile pri Dafniju na odseku Nigrite in vdrlj v mesto. Isto noč so drugi oddelki demokratične armade napadli Sitohori in preprečili, da bi poslali ojačenja za Dafni.

Oddelki sedme divizije demokratične armade, ki operirajo v Vzhodni Makedoniji in Trakiji, so napadli monarhofašistične sile v Hrisopolisu. Uničili so več važnih objektov, med drugim tudi električno centralo. Hkrati so drugi oddelki demokratične armade napadli okrepitve, ki so prihajale iz Kavale na poti v Hrisopolis in jim zadale znatne izgube.

Tretja Sofulisova vlada dobila zaupnico samo z enim glasom večine

Atene, 22. nov. (Tanjug). Nasprotstva v monarhofašističnem taboru so se pokazala v zelo ostri obliki, ko se je »nova« vlada predstavila »skupščini«. AFP poroča, da je dobila na burni seji tretja Sofulisova vlada zaupnico s samo enim glasom večine.

Med razpravo o vladnem programu je nastopil Sofokles Venizelos, ki je izstopil pred kratkim iz vlade in s skupino 58 poslancev prešel v opozicijo. V imenu opozicije je ostro grajal novo vlado in poudarjal, da je dejansko stara vlada »preoblečenim perilom« in da je tretja Sofulisova vlada slabša od prvih dveh. Agencija dodaja, da je dobila vlada večino enega glasu samo zato, ker je bilo določeno število poslancev na dopustu.

Znano je, da je izdal ameriški veleposlanik v Atenah v trenutku, ko se je začela razprava v skupščini, uradno poročilo, v katerem je zahteval »sestavno trdne vlade«.

DUNAJ. — Pooblaščenec za begunce pri francoskem visokem komisarju za Avstrijo Charles Gabel je pred kratkim prispel v Linz, da bi pridobil skupno z ameriški vojaškimi oblastmi razseljenca z kmečkimi delci v Franciji. Prihodnji teden bo začel Gabel s prvašnjim razseljenjem v Francijo, med katerimi je tudi veliko število »razseljencev« — volksdeutschorjev.

Dejanja razkrinku 'ejo vidalijevece v Trstu...

Tudi Gasparini, glavni urednik »Il Lavoratore«, grozi s civilno policijo Slovincem - antifasistom

Dne 19. t. m. je bil na Proseku sestanek, na katerem je govoril tov. Štoka. Domačini so hoteli slišati domačina tov. Ukmarja in Štoka, ki sta poznana kot dosledna borce za demokratične pravice delovnega ljudstva in so tudi izjavili, da bi zato bili radi enkrat nemoteni in sami. Vse bi se tudi v redu končalo, če ne bi tudi na tem sestanku posegli vmes Vidalijevi razbijalci.

Na sestanku se je pripeljal glavni urednik Vidalijevega glasila »Il Lavoratore« Leopoldo Gasparini s razbijalskimi škvadrmi. Ti od druge pripeljani Vidalijevi razgrajali so v dvorani izzvali nered, za katerega je odgovoren Gasparini. Mladinke in proseke žene so prošle Gasparinija, naj se odstrani, toda Gasparini je zagrozil, da se bo poslužil civilne policije, ki ga bo zaščitila kot novinarja, ker ima kot tak pravico prisostvovati vsakemu sestanku. Zaradi nemira, ki ga je povzročila škvadra pod pokroviteljstvom Gasparinija, je prišla civilna policija in vse udeležence zborovanja razgnala.

Gasparini bi že lahko vedel, da tak način »prepričevanja« s pretepaškimi škvadrmi in s končno intervencijo civilne policije, ki je organ imperialistov za zatiranje naprednih sil, ni niti demokracije niti komunističen. Takih dejanj tudi ne more opravičevati z nekimi »svetimi cilji« ali čim podobnim, ker življenje ne dokazuje, da vse to koristi samo smrtnim sovražnikom proletariata.

Gasparini sicer ni dajal provokatorskih izjav civilni policiji kakor novinar Spadaro, toda objektivno je zdrknul na pozicijo ostalih vidalijevecev, ki so se že dokončno razkrinkali in onemogočili pri poslednjih antifašistih. S tem pa, da je grozil s civilno policijo Slovincem - antifasistom in da je bil skupaj z Vidalijevimi pretepaškimi škvadrmi neposredno povod za intervencijo civilne policije, je koristil samo imperialistom. Vsi poskusi jezuitskega zavijanja pa so razblinijo pred dejstvi, ki v tem primeru obtožujejo Gasparinija in z njim vred vso ožjo Vidalijevo družino, ki je odgovorna za težko politično stanje v naprednem gibanju Trsta.

Med novimi številkami naših revij

»NOVI SVET«

S krepkejšim, širšim in globljim posegom v našo stvarnost in dogajanje izven naših meja, ki ga kažejo zadnje številke naše centralne revije »Novi svet«, revija vse bolj pridobiva na tehtnosti kot tudi na krogu svojih bralcev. Ob najnovejši, deseti številki sicer ne bi mogli trditi, da je v tej smeri korak naprej: bogata na prevodni poeziji ni mogla zajeti v enaki meri ostali revialen material.

Skoraj ves prvi, leposlovni del, obsega prevodno poezijo: v počastitev letošnjega stoletnice rojstva velikega bolgarskega pesnika in revolucionarja Hrista Boteva je prevedel Igo Gruden pesmi Borba in Moji prvi ljubezni; z liriko, ki jo je rodil odpor slovaških naprednih pesnikov proti fašistični Nemčiji pa seznanjata A. Gaberščik-Smolej in Viktor Smolej. Med desetimi pesmimi so zastopani Laco Novomeški, Janko Jesensky, Jan Kostra, Vladimir Reisen in Miloš Krno. Prevod A. Bloka »Skritje« in opombe k pesnitvi je oskrbel D. Ludvik. Italijanska okupacijska, ki je potisnila našo borbo v mesto v ilegalo, je dala snov noveli A. Kolarja »Krim«. Smeleja in politično razgledanega junaka pa zamegljujejo neizdelani in nedoživetni odnosi med njim in okolico. Bolj zaradi načina pripovedovanja in zunanjih okolnosti zasedanja, kot pa zaradi pomena zasedanja Ustanovne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije je zanimiv J. Milčinskega opis »Zasedanje v vročih dnevi«. V naravnost dramatično pripo-

vedovanje se je povzpel V. Kralj s koncem svoje »Poslednje vnebohodne komande«. Prav s sliko množičnega mučenja mu je končno uspelo vsaj malo ponazoriti nečloveškost nemških taborišč.

Referat R. Zogviča na V. kongresu KPJ je sprožil M. Kraigherjeve prispevek k analizi naše umetnosti, posebej arhitekture. Z opozorili na vrsto objektivnih težav avtorica dokazuje, da ni le krivda kadra, če danes naša arhitektura po svoji konstrukciji, idejnosti in obliki še ne predstavlja povsem svojo dobo in njeno problematiko. V kritičnem delu je dalje pregled »Slovenske mladinske književnosti«, ki ga je napisal Bogo Pregelj. Četudi obširen, članek zaradi premalo odgovornega odnosa do vsake napisane besede in s tem v zvezi zaradi netočnega izražanja ne nudi jasne predstave niti o vlogi, niti o nalogi mladinske knjige; bolj pregledno, dasi preveč z estetske in pre malo z idejne plati, je prikazano današnje stanje mladinske knjige pri nas. O poteku mednarodnega kongresa intelektualcev za obrambo miru v Wrocławu piše eden naših udeležencev. Matej Bor. Objavljen je tudi manifest, ki so ga z izjemo nekaterih zahodnih močitev enodušno podpisali delegati 45 dežel, Vladimir Bartol poroča o »Pismih iz ječe«, po smrti izdane knjige znanega italijanskega komuniste Antonia Gramscija, novega klasika, ki že prehaja v sestav občečloveške kulture. O prasknem glasbenem življenju in njegovi problematiki nas bogato informira članek dr. Cvetka.

Razprava proti vojnim zločinom v Skoplju

Bolgarski okupacijski aparat je služil za nasilno raznarodovanje makedonskega naroda

Fašistični sodni oficirji, danes v vojaški službi v Bolgariji

Skoplje, 22. novembra

V nadaljevanju razprave proti skupini bolgarskih fašističnih funkcionarjev je bil včeraj zaslišan glavni obtoženeц Asen Bogdanov, bivši oblastni policijski načelnik v Skoplju. Bogdanov je bil pri policiji že leta 1929. Priznal je, da je sodeloval pri zadušitvi narodne vetaje v Drami in Serezu, kjer je padlo okrog 4000 žrtev. Nato je Bogdanov odšel v Skoplje, kjer je organiziral policijsko službo in vodil borbo proti narodnoosvobodilnemu gibanju.

Obtoženi Bogdanov je povedal, da se je med okupacijo število divizij v Makedoniji za borbo proti partizanom zelo povečalo. Komandant pete armije je bil general Bojdev, nato general Marinov, v Štipu pa general Aleksejev.

Na vprašanje javnega tožilca je Bogdanov priznal, da je bil za svoje delo večkrat odlikovan od bolgarske fašistične vlade in Nemcev. Ob prihodu v Makedonijo je dobil vtis, da se bolgarska oblast ne bo mogla upreti narodnoosvobodilnemu gibanju, ker ni imela nobene opore v makedonskem narodu. »V Bolgariji se je vedno trdilo — je dejal Bogdanov — da je Makedonija del bolgarskega carstva, tu pa sem ugotovil, da ta bolgarski element predstavlja samo nekaj bogatih ljudi, ki so se privlekli iz bolgarske oblasti in so pripadali organizaciji Vanče Mihajlova, vsi ostali pa so se zavedali, da so Makedonci.«

Obtoženi Bogdanov je nato govoril o organizaciji službe v oblasti in policijski upravi, ki je bila pod njegovim vod-

stvom. Obrazložil je delovanje specialne službe, ki je imela za cilj bolgarizirati makedonski narod. Specialna služba je bila organizirana po nalogu ministrskega sveta in jo je vodil Nikola Kulekov.

Obtoženi Bogdanov je nato odgovoril na nekoliko vprašanj v zvezi s kontraktami, ki so bile sestavljene iz najbolj zahtrebnih in kriminalnih tipov. Po njegovem pripovedovanju so delale te grupe v dogovoru z grupami Vanče Mihajlova.

Grupe Vanče Mihajlova so bile deljene bolgarski okupacijski oblasti za borbo proti makedonskemu ljudstvu, ministretvo za notranje zadeve pa jih je oskrbovalo z obleko, obutvijo in denarnimi sredstvi. Z orožjem in municijo jih je oskrboval general Marinov in to z vednostjo Nemcev.

Bolgarska okupacijska oblast se je hotela pri makedonskem ljudstvu predstaviti kot osvobodilna oblast. V ta namen je osnovala tudi politično organizacijo tako imenovano »opšestveno silo«, ki jo je razširila po vsej Makedoniji. Cilj organizacije pa je bila špijerska in policijska služba. Obtoženi Bogdanov je bil član komiteja »opšestvene sile« za skopljansko oblast.

Zatem je Bogdanov povedal, da je imel zvezo z vojaškimi sodišči, ki so izrekli na tisoče smrtnih obsodb. Povedal je, da je poznal sodnike Džamaljeva, podpolkovnika Petra Najdanova, kapetana Atanasova in dr. Lalovskega. Džamaljev in Najdanov sta danes v službi na vojaškem sodišču v Sofiji. Najdanov je podpolkovnik in tožilac pri vojaškem

sodišču. Na vprašanje javnega tožilca je Bogdanov priznal, da so ti ljudje hodili k njemu zaradi koordinacije dela.

Bogdanov je nato govoril o udeležbi bolgarske okupatorske vojske v borbi proti makedonskemu narodu. Svoje akcije so koordinirali z generaloma Pop-Dimitrovim in Bojdevom. »Za storjene zločine med okupacijo — je dejal Bogdanov — so odgovorni komandanti armij, divizij, polkov in vsi ostali, ki so sodelovali v borbi proti NOB in s tem tudi proti makedonskemu narodu.« Nato je povedal, da se je osebno srečal in vodil skupne akcije proti NOB z generalom Bojdevom, Pop-Dimitrovim, Marinovim, podpolkovnikom Apostolovim, polkovnikom Kafedžijevim, polkovnikom Monevim, polkovnikom Bajčijevim, polkovnikom Popovim, generalom Aleksejevim in polkovnikom Nejdovim.

Od teh sta generala Bojdev in Pop-Dimitrov slobodna v Sofiji, general Marinov je bil opolnomočen minister v Parizu, polkovnik Bajčijev je v Sofiji, prav tako tudi generala Aleksejev in Kafedžijev. Najdanov je v civilni službi.

Na današnji dopoldanski razpravi je Bogdanov priznal in razložil sodišču sodelovanje bolgarske policije z gestapom. Nato je bil Bogdanov soočen s Karamitrovičem, ki je vzdrževal zvezo med njim in štabom Draže Mihailovića. Zatem je bilo zaslišanih 28 priči, ki so potrdile nešteto krvavih zločinov bolgarske okupatorske vojske in policije v okolici Vranja, Predejana in Surdulice. Razprava se nadaljuje.

FIZKULTURA

Zopet neredi in nešportno vedenje na nogometnih tekmah

Stroge kazni disciplinskih odborov Nogometne zveze Jugoslavije in Slovenije se niso spametovale naših nogometnih igralcev, sodnikov in voditeljev.

Tako smo bili že v nedeljo zopet priča neredu ter nešportnemu vedenju posameznih igralcev na prvenstvenih in prijateljskih tekmah. Obsodbe predno je nešportno obnašanje mariborskih gledalcev, ki so po končani tekmi Rudar-Polet (1:0) poskušali fizično obračunati z nogometnim sodnikom Kosom iz Ljubljane, ki je napravil v tekmi več napak. Če so odločitve sodnika Kosa opitoale na rezultat, bo o tem sklepal disciplinski odbor NZS, ki bo obo stoar raziskal in izrekel tudi kazni, če bodo ugotovile to zahtevalo. Popolnoma napačno pa je bilo postopanje gledalcev, pred katerimi se je Kos rešil s pomočjo službovajočih obrtnikov. Ta in prejšnji primeri so posledica slabe vzgoje športnega občinstva.

Na prijateljski tekmi Enotnost: Zeleznica (3:3) v Ljubljani pa smo bili priča nešportnemu obnašanju igralcev obeh društev. Igra je bila sicer zanimiva, toda na momente surova, za kar so dali povod preostri starti posameznih igralcev obeh moštev. V startanju na nasprotnega igralca namesto na žogo so se posebno »odlikovali« Cebolin in Cebulin (Zelezničar) ter Medved in Georgijevski (Enotnost).

Opazili smo tudi ugovarjanje s strani igralcev proti odločitvam sodnika. Čeprav so bile nekatere odločitve sodnika Bronska nepravilne, so bila brez potrebe dolgotrajna pojasnjevanja s strani igralcev, med katerimi sta imela

glavna besedo Žigon (Enotnost) ter Cesar (Zelezničar).

To nešportno vedenje pa naj ne bo v opomin samo voditeljem nogometnih sekcij Enotnosti in Zelezničarja, temveč vsem podstvom nogometnih sekcij LRS, saj je skrajni čas, da svoje igralce preizkusi v dostojne športne borbe, nepoboljšljivim pa onemogočijo igranje tekem. Nedeljska tekma Enotnost: Zelezničar pa naj bo tudi resno opozorilo zboru sodnikov pri NZS, da na važnejše tekme, tudi tekme, ki so prestižnega značaja, delegira bolj odločne in avtoritativne sodnike!

Ekipno prvenstvo Ljubljane v streljanju

Mestni strelski odbor razpisuje tekmovalno v sobnem streljanju z malokalibrsko puško za prvenstvo Ljubljane. Tekmovanja se lahko udeležijo največ po dve ekipi po pet tekmovalcev od vsake strelske družine na področju mesta Ljubljane in od vsake sindikalne podružnice, kakor tudi od vseh osnovnih edinitve množičnih organizacij OF.

Vsak strellec strelja iz treh stavov, vsak stav po 3 strelce.

Vsak strellec ima 3 polkusne strelce. Pri prijavi je treba za ekipo plačati 125 din (municipia in tarife).

Prijave je poslati najkasneje do 24. t. m. na naslov: Mestni iniciativni strelski odbor pri Strelski zvezi Slovenije Ljubljana — Tabor. Razpored tekmovalja bo objavljen naknadno v dnevnih časopisih. — Iniciativni mestni strelski odbor.

SD Enotnost poziva vse odbornike, igralce vseh moštev od ligarskega do pionirjev, da se udeležijo važnega sestanka, danes ob 19.30. ki bo v sindikalni dvorani Mestnega vodstva — Krekov trg 10. Tudi ostalo članstvo sekcije naj sigurno pride. — Odbor.

Poročila iz naših krajev

MOZIRJE — V okraju Mozirje je na novo ustanovljenih 5 delavsko-narodnih restavracij, in sicer pri Gradisu v Sošanju, na rudniku Velenje, v tovarni usnja Sošanju, pri gozdnem gospodarstvu Nazarije in pri OZK v Šmartnu ob Paki. Ostale restavracije bodo po planu priče poslovali z decembrom.

Najbolje poslujejo delavsko-uslužbenki restavraciji tovarne usnja v Sošanju in rudnika Velenje, saj imata dobro urejene lokale, v lokalih vladata red in čistota, hrana je dobra in okusna, iz dneva v dan se izboljšuje. Težkoče so v tem, ker restavracije še nimajo svojih lastnih ekonomij. Težave so predvsem pri ozimni, ker si je niso preskrbeli v zadostni količini.

Težkoče so tudi zaradi tega, ker je osebe še polkvalificirane, se bo pa stvar izboljšala po zaključku 2mesečnega tečaja, ki bo končan v mesecu decembru.

L. F.

KOČEVJE — Kot vsa poverjenišva za delo, tako je tudi poverjenišvo v Kočevju začelo z revizijo delovnih knjižic dne 11. t. m. Čeprav so podjetja poudarjena, da mora biti revizija končana v 14 dneh in so pravočasno dobila plan in rok, kdaj naj se javijo s prijavi in knjižicami, ima komisija znatne težkoče. Nekatera podjetja sploh niso prešturirala

uredbe, prijave so napačno izpolnjene ali samo s svinčnikom, drugod spet delavci prijav niso podpisali itd.

S takim brezbrzišnim poslovanjem ima komisija mnogo zastoja in ne more nemoteno posloovati. OILO je te brezbrzišne kaznoval po 1000 din zaradi prekrška uredbe o delovnih knjižicah. J.R.

ST. PETER V SAVINJSKI DOLINI. Delovni kolektiv v tekstilni tovarni si je na pobudo partijske organizacije zadal nalogo, da bo do 29. novembra prispeval 1000 prostovoljnih ur za gradnjo združnih domov. To obveznost je izpolnil na predvečer pričetka II. kongresa KPS ter imel v novih prostorih združnega doma proslavo. Delovni kolektiv se tudi pridno pripravlja na proslavo 29. novembra.

F. M.

TRBOVLJE. — Na poziv gradbenega vodstva električnega daljnovidja med Trbovljami in Litijo se je odzval celotni delovni kolektiv za tekmovalno med posameznimi oddelki. Tekmovali so v številu prostovoljno opravljenih ur, prekoračenju norm, v predlogih za izboljšanje dela, izostankih in boljši organizaciji na političnem in strokovnem področju. Obe ekipini etta opravili v času tekmovalja 593 prostovoljnih delovnih ur. Norme se presegali za 10%, izostanke so znižali na minimum ter imeli redne sestanke in strokovna predavanja. Delavci, ki so se posebnost odlikovali, so bili predlagani, da se jim podeli nagrada.

S. S.

CRENSOVCI. — Med zasledanjem II. kongresa KPS so vaščani na množičnem sestanku sklenili, da bodo do 20. novembra dovršili združni dom v surovem etanju. Crensovčani so izpolnili svojo obvezo na čast II. kongresu, opravili še 1180 prostovoljnih delovnih ur in 15 voženj v skupni dolžini 450 km. Včeraj so slavnostno otvorili svoj združni dom.

B. F.

»Ljubljana« — novo športno društvo za tenis, hokej in drsanje

V soboto je bilo v Ljubljani ustanovljeno novo športno društvo in sicer za tenis, hokej in drsanje. Do ustanovitve tega društva, ki združuje tri športne panoge, katerim se v prihodnosti lahko pridruži še nova, je prišlo predvsem zaradi potrebe po racionalnem izkoriščanju in upravljanju športnih prostorov, ki služijo tem trem sekcijam. Za primer naj navedemo teniško igrišče pod Cerkovnim gradom, ki služi pozimi kot drsalnišče.

Is referata o sedanjem delu in bodočih nalogah, ki ga je podal tovariš Kavsek, je bilo razvidno, da so naloge novega društva velike, ki pa jih ne bo težko izpolniti, če bo članstvo sodelovalo s sekretariatom ter z marljivim delom in disciplinirano skrbjo za ugled novega društva in fizikturnikov nove Jugoslavije. Tovarši Kavsek je navedel program hokeja prireditve v bližnji sezoni, na katerih bodo sodelovali tudi športniki novega društva. Tako bo državno prvenstvo v hokeju januarja meseca v Ljubljani ali v Planici. Republiško prvenstvo bo 24. in 27. januarja na Jesenicah ali v Celju. Poleg tega bodo programski nastopi v Beogradu, Subotici in Zagrebu, ter v Sarajevu. Društvo bo poslalo štiri najboljšje hokejiste v državno reprezentanco.

Nato so podali proročilo načelniki sekcij in sicer dr. Bettetto za hokej, a dr. Bleiweis za tenis, dr. Bleiweis je med drugim omenil, da bo društvo skrbelo tudi za prireditve v pokritih prostorih, ter za šim bolj pestro tekmovalno sezono. Da se bo teniški šport čimprej dvignil in množično razširil, bo društvo organiziralo tudi teniške sole, ki bo po možnosti začela že pozimi. Zborovalci, katerih je bilo precejšnje število iz vrst mladine, so izvolili za predsednika novega društva ing. Stanko Bloudka, a za načelnika sekcij: ing. Turzanskega za tenis, tovariša Erčena za hokej in tovariša Kavška za drsanje.

Smučarska predavanja SSD Zelezničarja Ljubljana

SSD Zelezničar — smučarska sekcija prireditve vrsto predavanj, ki bodo od 24. t. m. do 22. decembra vsako sredo ob 20. uri v Serečevem domu v Šiški. Vsako predavanje bo dopolnjeval film iz smučarskega življenja. Predavatelji so sami izkušeni in znani športniki.

Prvo predavanje bo v sredo 24. t. m.: »Zgodovina in razvoj smučarstva doma in drugod«. Predava. tov. Guidovec Ante. Obveščamo, da je redna smučska telovadba tudi za članice vsak torek od 20. ure dalje v Serečevem domu.

XVI. šampionat ZSSR

Moskva, 22. novembra. V nadaljevanju prekinjenih partij i z dosedanjih kol šahovskega prvenstva ZSSR so bili doseženi tile rezultati: Lisiein je premagal Alatorceva, Bronstein Panova, Furman Holmova in Toluš Kotova. Partija med Keresom in Bondarevskim se je končala neodločeno. Partija Konstantinopolski - Aronin je znova prekinjena.

Po VI. kolu vodi še nadalje Kotov.

Raznašalko časopisov

za Hujc in Čirče takoj sprejme podružnica »Ljudske pravice«. Kranj

ELEKTRIČNE PEČI

za ogrevanje ob takoj kupi uprava »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Okrajna zveza Kmetijskih zadrug, Krško

priredi 28. novembra do 4. decembra 1948

KMETIJSKO RAZSTAVO

v Brezicah, v bivših prostorih »Mlekoprometa«

Razstava bo odprta dnevno od 8. do 18. ure. Razstavljeni bodo vsi kmetijski prideniki, sredstva za zaščito rastlin, mlekarstvo in čebelarstvo. Prikazan bo ves razvoj izboljšanja v grafikonih od osvoboditve do danes, nadalje odkup pridelkov in prodaja industrijskega blaga kmetovalcem.

K posetu vabimo vse organizacije in združništvo.

Odbor za prireditev razstave.

OBVESTILA

Obvezno cepljenje otrok proti tuberkulozi

Obvezno cepljenje proti tuberkulozi za otroke od 2 do 7 let se bo začelo 30. novembra t. l. po naslednjem vrstnem redu:

Rajon Center: Frančiškanska dvorana.

1. tuberkulinski poizkus torek 30. 11. ob 13.30 do 16.

2. cepljenje proti TBC sobota 4. 12. ob 13.30 do 16.

Rajon Šiška: Dom Ljube Serečevje (bivši Sokolski dom).

1. tuberkulinski poizkus torek 30. 11. ob 13.30 do 16.

2. cepljenje proti TBC sobota 4. 12. ob 13.30 do 16.

Rajon Bežigrad: Osnovna šola, Vodovodna cesta.

1. tuberkulinski poizkus torek 30. 11. ob 13.30 do 16.

2. cepljenje proti TBC sobota 4. 12. ob 13.30 do 16.

Rajon Moste: Osnovna šola Moste, Mokronška ulica.

1. tuberkulinski poizkus torek 30. 11. ob 13.30 do 16.

2. cepljenje proti TBC sobota 4. 12. ob 13.30 do 16.

Stepanja vas: Gostilna Kregar.

1. tuberkulinski poizkus torek 30. 11. ob 16 do 17.

2. cepljenje proti TBC sobota 4. 12. ob 16 do 17.

Rajon Viš-Rakovnik: Osnovna šola Viš.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 13.30 do 15.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 13.30 do 15.

Prule: Osnovna šola.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 15.30 do 17.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 15.30 do 17.

Barje: Osnovna šola.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 14 do 15.30.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 14 do 15.30.

Rudnik: Osnovna šola.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 16 do 17.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 16 do 17.

KLO Št. Vid: Osnovna šola Št. Vid.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 14 do 16.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 14 do 16.

KLO Ježica: Osnovna šola Ježica.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 14 do 16.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 14 do 16.

KLO Polje: Osnovna šola Polje.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 13.30 do 15.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 13.30 do 15.

Zalog: Osnovna šola.

1. tuberkulinski poizkus četrtek 2. 12. ob 15.30 do 17.

2. cepljenje proti TBC ponedeljek 6. 12. ob 15.30 do 17.

Opozarjamo vse one, ki so bili obveščeni o drugih datumih za cepljenje, da je predni razpored cepljenja pravilen in da se bo cepljenje vršilo strogo po njem.

Cepljenje je obvezno.

Terminov za zamudniki ne bo.

Zadržke se mora izpričati z zdravniškim potrdilom na dan in mestu cepljenja.

Tuberkulinski poizkus je popolnoma brezplačen (otrok dobi samo obilo), cepljenje samo pa ne povzroča nikakih reakcij.

DNEVNE VESTI

Juristi! Množični sestanki bo danes 23. novembra ob 19. uri v predavalnici št. 90. za štano LSM-a obvezno. — Sekretariat. 3975

Medicinski informativni sestanki o preventivi in ustnem obratni zbor Klubu medicincev preventivcev bo v sredo 24. t. m. ob 19. uri v interni predavalnici. Vabljeni vsi letniki! — LSM medicinske fakultete.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Torek, 23. ob 16: Sheridan: »Sola za obrekovanje«. Gostovanje v Kočevju. — Ob 20: Sheridan: »Sola za obrekovanje«. Gostovanje v Kočevju.

Sobota, 27. ob 20: Kref: »Krajski komedijanti«. Zaključena predstava za udarilke (v Drami).

Nedelja, 28. ob 15: Kref: »Krajski komedijanti«. Izven. (Predstava v Drami).

Ob 20: Kref: »Krajski komedijanti«. Izven. (Predstava v Drami).

OPERA

Torek, 23. ob 20: Čajkovski: »Evgenij Onegin«. Red C. Gostovanje Valerije Heybalove.

Sreda, 24. ob 20: Puccini: »Tosca«. Izven.

Četrtek, 25. ob 20: B. Smetana: »Prodana novesta«. Zaključena predstava za Sindikato.

Sobota, 27. ob 20: Puccini: »Tosca«. Gostovanje Valerije Heybalove.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 23. novembra ob 15: SKUD »Jože Lukac, Ptuj. Belocerkovski: »Zivljenje klise«. — Ob 20: SKUD »Kovinar«. Jesenice. Simonov: »Rusko vprašanje«.

Sreda, 24. novembra ob 19: Simfonični koncert.

Četrtek, 25. novembra ob 15: Dvojak: »Rusalka«.

Petek, 26. novembra ob 15: Simfonični koncert. — Ob 19: Molliere: »Ušene ženske«.

Sobota, 27. novembra ob 20: Cankar: »Za narodov blagor«. Izven.

Nedelja, 28. novembra ob 15: Goldeni: »Krimarica Mirandolina«. Izven. — Ob 20: Nastopi plesnih skupin, solistov in recitatorjev.

GLEDALIŠČE KOČEVJE

Torek, 23. ob 16: Sheridan: »Sola za obrekovanje«. Gostovanje Ljubljanske Drame. Ob 20: Sheridan: »Sola za obrekovanje«. Gostovanje Ljubljanske Drame.

MALI OGLASI

ZIMO za dva modroca kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«.

TEHTNICO za 5 kg prodam. Ljubljana, Rožna dolina c. II, št. 23.

IZOUBILA SEM UHAN z velikim modrim kamnom. Poštenega nadljetila prostim, da mi ga vrne proti nagradi v Studentovsko ulico 11, Derjag. 9981

SOP KLJUČEV sem našla v četrtek 18. novembra pred trgovco »Bokac« na Trški cesti. Dobe se pri: Škulj Beti, Peruškova 23, Ljubljana. 5971

Obvestilo in poziv

Sporočamo, da je mehanična delavnica A. Kozina, Šmartinska cesta 8, prešla v sestav

GEODETSKEGA ZAVODA LRS

Vse naročnike opozarjamo, da do 1. decembra t. l. prijavijo planske potrebe za leto 1949, in sicer:

1. Izdelavo geod. pribora: tahimetričnih in nivelmanskih lat, trasir, postopnega orodja interpolatorjev, transporterjev, nanašalnih trikotnikov, transverzanih meril, merskih trakov, logaritmičnih računal, vizirnih križev, grezil, repervij itd.

2. Popravilo vseh vrst geodetskih instrumentov: teodolitov, nivelirjev, busol, merskih trakov, risalnega orodja itd. Prijavo z opisom je poslati na naslov: Geodetski zavod LRS, mehanična delavnica, Ljubljana, Poljanska cesta 2.

Obenem opozarjamo, da do istega dne vsi upniki do bivše tvrdke prijavijo event. svoje terjatve in pravice, dosedanj naročniki pa obnovijo svoja naročila.

Uprava Geodetskega zavoda LRS.

TRI PREMIJE

Din 600.000, 300.000 in 200.000

ter 40 dobitkov v skupnem znesku Din 34.755.600 bo izžrebano v III. razredu 10. kola. — Žrebanje bo od 6. do 31. decembra 1948 v Beogradu v palači Državne razredne loterije, Vasina ulica 20

DOSTOP K ŽREBANJU JE PROST!

Državna razredna loterija FLRJ

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. — Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2. — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65. Telefon naročniškega oddelka 30-30. — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

DNEVNI SPORED ZA TOREK 23. XI.

6.00 Množične pesmi — 6.30 Napoved časa in poročila — 6.20 Jutrarnja telovadba — 6.30 Jutrarnji koncert — 7.00 Napoved časa, razpisni koncert, poročila in objave — 7.30 Napoved časa in poročila — 7.40 Zbavna glasba, molitveni objave — 8.00 Vodor spored a plošč — 8.40 Gospodarska oddaja — 9.00 Zgodovina slovenske kulture — 9.15 Reportaža o zadrugnem domu v Medani — 9.30 Koncert violinista Karla Rupla, pri klavirju Marjan Lipovšek (na sporedu klavirski del) — 10.10 Sovjetska zabavna glasba — 10.40 Napoved časa, poročila in objave — 10.50 Glasbena sporeda — 11.45 Časopis in slovenske narodne pesmi — 12.00 Igra Vaski kvinteta (Prenos v Trst) — 12.30 Oddaja za pionirje — Branko Čopić: Čarobna prenočnica — 12.50 Glasbena medija — 13.00 Politično predavanje — 13.20 Drobne skladbe — 13.30 Napoved časa in poročila — 13.40 Zbavna glasba, molitveni objave — 14.00 Pregled iz ljubljanske opere — Peter Ujčič: Čajkovski: Evgenij Onegin — Uvodna besedovka: Hinko Leskovec — 14.30 Prenos poročil Zvezne postaje Beograd — 14.50 Plesna glasba — 15.30 Zaključek oddaje.

KINO

LJUBLJANA UNION: Prvi slovenski umetniški film »Na svoji zemlji«, tednik. Zaradi izredne dolžine filma, predstave ob 16, 18.15 in 20.30.

MOSKVA: Sovjetski film »Rdeča ruta«, tednik.

SLOGA: Jugoslovanski barvni film »Parada mladosti«, tednik. Predstave v obeh kinematografih ob 16.15, 18.15 in 20.15.

SISKA: Sovjetski film »Lov na kito in Sovjetska Baškirijska«, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR ESPLANADE: Sovjetski film »Vrtnice iz zmagov, tednik.

GRAJSKI: Sovjetski film »Sinja pot«, tednik. Predstava ob 16.30, 18.30, 20.30.

CELJE: METROPOL: Sovjetski barvni film »Pravica o Sibirski zemlji.«

DOM: Sovjetski film »Aleksander Matrosov«, tednik.

KRANJ MESTNI: Sovjetski film »Alifer Navo«, tednik.

PTUJ: Jugoslovanski film »To ljudstvo bo zvelo«, tednik.

Kino V. V. I. v Idriji prodaja film »Na svoji zemlji«. Prvi slovenski umetniški film. Film je bil posnet v Bovški grapi, Volčkem in okolici Trsta za časa NOB. Ogledajte si gal Predstave od 14-23 ure.

ZAMENJAMO

3 elektromotorje 7,5 KW, 10 PS, 380 V v trikotu za 3 elektromotorje 7,5 KW, 10 PS, 220 V v trikotu. — Ponudbe poslati na Podjetje »Kamnik« v Kamniku

Sindikalna podružnica pri Ministrstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani javlja žalostno vest, da je umrl naš tovariš

ALOJZIJ BERVAR

nameščenec